

ÍGY ÉLÜNK MI
AZ IZOTÓP INTÉZETBEN

/VELEMJÁRÓ ÚJDONSÜLT DOLGOZÓINKNAK/

1978

Kedves Munkatársunk!

Most, hogy Intézetünkhöz való belépésének adminisztratív nehézségein szerencsésen átjutott, olyan újabb akadályt kell sikeresen leküzdenie, amely nem néhány kérdőív kitöltésével oldható meg: be kell illeszkednie közösségünkbe. Amit így, személytelenül, de mégis meleg munkatársi érzéssel indíttatva segíthetünk ebben, azt itt, e füzetben nyújtjuk át.

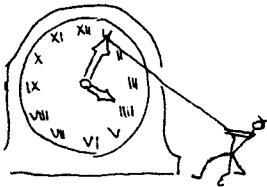
A füzet első részében olyan tudnivalók sorakoznak, amelyek talán már azonnal szükségesek, amint belép a portán. A második felét akkor forgassa, ha nincs mit olvasnia a buszon vagy két mérés között.

Jó olvasást és - a szünetekben - jó munkát!

A MUNKA

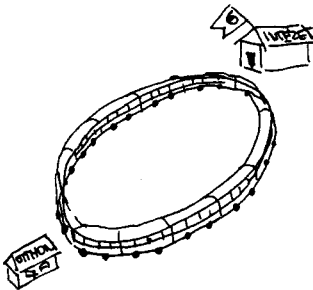
Mert ez az első. Ez az a jogcim, amely miatt az összes többit tesszük. Ennyi elég is róla, mivel ez a legegyszerűbb, és talán már találkozott vele valahol.

A MUNKAIDŐ

A munkaidő 7:30-tól 14:50-ig, illetve 16:30-ig, pénteken 14:10-ig, illetve 15:30-ig tart /a sugárveszélyes helyen dolgozók hagyják hamarabb abba/. Szombatunk szabad. Ez ne tévessze meg: a szombatot hét közben ledolgozzuk. Ebből az ötnapos hatnapból még több bonyolalma származik, kiváltképp a szabadság kiszámításánál. Ha ugyanis azt közlik önnel, hogy 15 nap szabadsága van, s a régi munkahelyén 18 volt, ne reklamáljon: nálunk ötnapos munkahéttel számolnak, 15 nap tehát kerek három hetet jelent - akárcsak a 18 nap hatnapos munkahéttel számolva. Lehetnek ennél bonyolultabb átszámítási kérdései is, ezekkel forduljon a Munkaügyi Csoporthoz.

A KÖZLEKEDÉS

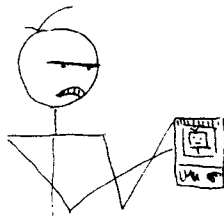

Legalább egy százast nyert azzal, hogy idejött dolgozni: ingyen utazhat reggel és délután a Moszkva tértől, a Kosztolányi Dezső tértől, a Joliot-Curie tértől, illetve a Szabadság hegyről az intézetig és vissza. A K-buszok a Moszkva térről reggel 6:30-tól, a Kosztolányi térről 6:30-tól indulnak, s útközben is fölveszik a szakszerűen integető munkatársakat. Tapasztalja azonban ki, hol célszerű integetni.

Hazamenet az első néhány busz un. gyorsbusz. Nem áll meg utcaközben, csak lentebb, a városban. Ne rohanjon! A buszok nem indulnak óra negyvennél hamarabb, nehogy befejezetlenül kellen hagyja a munkáját...

Nyaranta, amikor napközi tábort nyitunk a gyerekeknek itt, az intézet mellett, ők is a K-busszal jöhetnek; ha pedig gyermeke a szabadsághegyi óvodába vagy bölcsődébe járna, jelzésre a reggeli busz is megáll a kívánt helyen... vagy arrébb. Minden esetre ne a gyerek előtt reklamáljon, hátha vannak még illuziói szülője iránt.

BELÉPŐ

Bizonyára megkapta már a Személyzeti Osztályon a belépőjét. Ha a portások nem is ismernek rá a fényképére, mégis mutassa meg nekik minden reggel - majd megszokják. Ha otthon felejtette volna a belépőt, személyi igazolvány felmutatására egyszeri belépőt kaphat a portán.

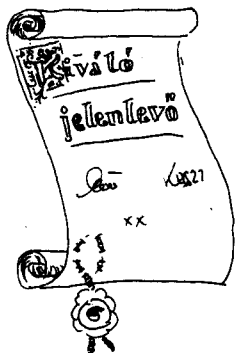
Ha valakit be akar engedni az intézetbe, mert mondjuk tárgyalni akar Önnel, kérjen osztályvezetőjétől belépési engedélyt. Ha az illető gépkocsival, esetleg fényképezőgéppel akar bejönni, ezt is rá kell vezetni az engedélyre, de ehhez már igazgatóhelyettes aláírása szükséges.

Ha reggel magával hozna pl. egy rossz rádiót, hogy majd munka után a városban megjavíttassa, adja le a portán. A munka végén megkapja. Ha hosszabb ideig használt volna az intézetben saját készüléket, eszközt, és haza szeretné vinni, kérjen rá kivételi engedélyt az osztályvezetőtől. Óvakodjék attól, hogy rossz készüléket hozzon be, és jót vigyen ki! Igaz, szanatóriumian jó a levegő nálunk, de a rendészek nehezen hiszik el, hogy a készülék magától gyógyult meg.

Ha nincs elég zöldség a szobájában, bátran hozzon otthonról! Ehhez nem kell behozatali engedély. Ha viszont haza akarja vinni a növényt, a szokásos osztályvezetői kiviteli engedélyt alá kell iratnia a KFKI kertészetének vezetőjével is.

Ha géperejű, személyszállításra is alkalmas státuszszimbólumával rendszeresen be akar járni az intézetbe, ehhez külön állandó engedélyt kell kérnie a KFKI Üzembiztonsági Osztályától. Ne reménykedjék! Sok az autó és kevés a parkolóhely.

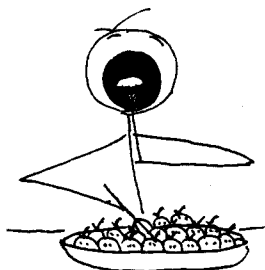
JELENLÉTI IV

Reggel első dolga legyen, hogy a jelenléti ivre beírja érkezésének időpontját. Ugyanazt kell tennie távozásakor is. Ha napközben hagyná el az intézetet, szabadságra, kiküldetésre, menne, megbetegednék, mindezt jeleznie kell az iven; hogy hogyan, majd az osztályadminisztrátor elmagyarázza. A nem diplomások többletóráikat "lecsusztathatják", de csak akkor, ha a jelenléti iven mindent feltüntettek.

Legyen gondos a jelenléti iv kitöltésénél! Ezért nálunk már jutalmat is adtak! Igaz, csak egyszer és egyetlen embernek.

ÉTKEZÉS

Reggel egyeseknél a büfében kezdődik a nap - azoknál, akiknek nem sikerült otthon reggelizniök. Ha Ön is ehhez szokott volna, nem árt, ha megemlíti a főnökének, hadd tudja meg, miért érnyolcra a szobájába.

Kávét az éttermi büfében is lehet inni, de ezt mindenki maga főzi. Így

töltjük ki a reggeli és az ebéd közti kis időt. A IV. büfé /azért IV., mert a IV. épület mellett van; egyébként összesen két büfé található csak az intézet területén/ 11 és 12 óra között zárva van; az éttermi büfé 14 óráig dolgozik teljes üzemenben.

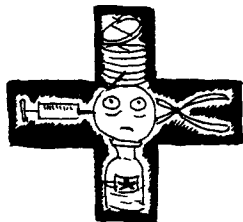
Az ebédidő 11:30 és 14:30 között félóra. Turnusokban ebédelünk, hogy ne kelljen sorba állni. Ha mégis sorba kell állni, ez azért van, mert nem tartják be a turnusbeosztást ... vagy más hátráltatja a kiszolgálást.

A menüs étkezést egy héttel előbb kell befizetni az osztály-adminisztrátornak. Ugyancsak nála lehet igényelni az étlap szerinti étkezéshez /a la carte/ nyújtott intézeti hozzájárulást jelentő jegyet /a jegy ellenében az étel árából 3,80 Ft-ot leszámolnak/. Az a la carte jegyeket, ilyen értékben, a büfében is le lehet vásárolni.

Ha valamilyen okból kifolyólag turnusán kívül akarna ebédelni, kérje el az osztályadminisztrátortól a felmentő igazolványt, az un. zöld Jolly Jokert. Az étterem ajtajában álló ellenőr ugyan ilyet nagyon ritkán lát - mindenki e nélkül lóg be -, de magyarázza el neki, hogy Ön legálisan akar belőgni.

A büfékben minden lényeges élelmiszer kapható, szeszes italról azonban mindenkinek magának kell gondoskodnia. Ha pedig meggondoljuk, hogy a szeszes ital fogyasztása az intézet területén tilos, ez nemcsak fáradságos, de izgalmas vállalkozás is. Jobb, ha otthon iszik.

ORVOSI ELLÁTÁS

Az intézet, a KFKI-val együtt, üzemi orvosi rendelőt tart fenn, amelynek betegállományba-vételi joga is van. Telefonon ajánlatos bejelentkezni a fogorvosnál és laboratóriumi vizsgálatra.

Gépkocsivezetők! Orvosi rendelőnk jogosítvány meghosszabbításával is foglalkozik!

BALESET

A munkavédelmet, tűzbiztonságot kisebb könyvtárra való utasítás szabályozza - biztosítja - írja elő. Ezekből majd el- olvastat önnel is az osztály munkavé- delmi, sugárvédelmi, tűzvédelmi stb. felelőse, vagy akit éppen ezzel meg- biznak. Ezek az utasítások a következők:

Általános balesetelhárító és egészség- védő óvórendszabály

Az Izotóp Intézet Balesetelhárítási és Egészségvédelmi Uta- sítása

Az Izotóp Intézet Munkavédelmi Szabályzata

Általános tűzvédelmi utasítás

Sugárzó /radioaktív/ anyaggal dolgozók balesetelhárító és egészségvédő óvórendszabálya

Radioizotópok sugárzása elleni védelem. MNK szabvány

Az Izotóp Intézet Sugárvédelmi Szabályzata

Sugárvédelmi tudnivalók nem sugárveszélyes munkakörben dolgo- zók számára

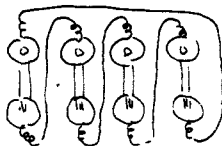
Az egyes osztályok sugárvédelmi utasításai

MSz 172/1-72 Érintésvédelmi Szabályzat 1000 V-nál nem nagyobb feszültségű erősáramú villamos berendezések számára

Valamennyi megtalálható a Tájékoztatási Csoportnál.

A BALESETET NEMCSAK CÉLSZERŰ, DE KÖTELESSÉG IS AZONNAL JELEN- TENI AZ OSZTÁLYVEZETŐNEK MÉG AKKOR IS, HA NEM ÖNNEL TÖRTÉNT!

TELEFON, TELEX

Meglepően sok telefonkészülékkel ta- lálkozhat, ezért városi vonalat csak elvétve kap.

Ha intézeti számot hív, még nincs baj. Ha a KFKI négyjegyű számait akarja hív- ni, tárcsázzon először "0"-t.

Ha városi számmal akar beszélni, a "0" utáni bugásra nyomja meg a gombot. Várjon, hátha beugrik a városi vonal. Ha nem, kezdje az egészet előlről. Legalább megtanulja: a sikerhez nem elég egyszer megnyomni a gombot.

Ha KFKI-ból akarna hazatelefonálni, ott először "8"-ast kell tárcsáznia.

A hivatalos városközi /interurbán/ beszélgetést, megrendelése után, jelentse be a központnak, így könnyebben kapcsolják arra a mellékre, amelyre kérte. Ilyenkor meg kell neveznie azt a főnököt, aki engedélyezte a beszélgetést. Ha magánbeszélgetést rendelt, akkor ezt is mondja meg a központnak, hogy annak idején számlázhassák.

Ha a városból valaki pont az Ön mellékállomására futott volna be véletlenül, intse türelemre az illetőt, nyomja meg a gombot, tárcsázzon 9-est. Ekkor a központ jelentkezik. Kérje meg, kapcsolja át a városi vonalat a kért mellékre, és várja meg a bugó hangot. Ezután leteheti a kagylót; vagy sikerült az akció, vagy nem. Ugyanígy adhat át másnak Önnel beszélő városi vonalat is.

Telexkészülék a XXI. épületben található. Ha nem tudja használni, forduljon az osztályadminisztrátorhoz. Majd csak talál valakit, aki vállalja.

PUBLIKÁLÁS

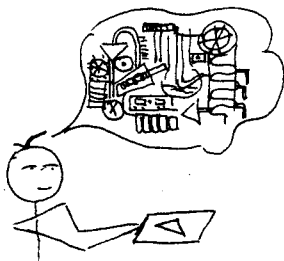
A publikálás szabályai arra valók, hogy megnehezítsék mindazon agyrécek nyilvánossághozatalát, amelyekkel munkaidőnkben foglalkozunk.

Ha elkészül egy kézirat, elsőnek az osztályvezető nézi át. Az osztályadminisztrátor kitölti az un. közleményki-sérő lapot, s ettől kezdve a szerzőnek nincs gondja a kézirattal. A kézirat e

lappal együtt iktatásra a tájékoztatási csoporthoz, majd engedélyezésre az igazgatóhoz kerül. Ha az igazgató lektort jelölne ki, az elküldéssel is a tájékoztatási csoport bajlódik.

Nem kell engedélyeztetni azokat a publikációkat vagy előadásokat, amelyeknek témája független az intézetben végzett munkától, és amelyeken a szerző nem tünteti föl, hogy az intézet dolgozója - világos, hogy így csak saját magát égetheti le, nem az intézetet.

HA KELL EGY SZERKENTYŰ...

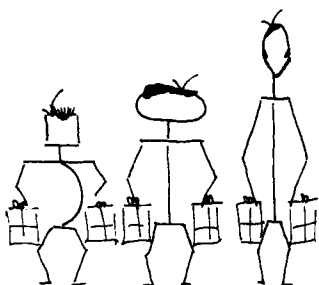

Ha nem lehet megvenni, ha ilyen nincs is, akkor a Központi Mechanikai Műhely készíti el. Az osztályvezető engedélyezi a műhelynek szóló megrendelést. Ezután keresse föl a műhely vezetőjét, és vázlaton, de legalább szóban mondja el neki, mit álmódott meg. Ha különleges anyagot /teflont, kantált/ kell beépíteni, ezt külön be kell szereznie.

Akkor is fordulhat gépészeti tanácsért hozzá, ha nem a műhellyel akar dolgoztatni. Ne lepődjön meg, ha szakszerű választ kap: a gépészmérnöki mellett atomerőművi szakmérnöki diploma is lapul a zsebében.

De ne keresse föl a Központi Műhelyt villanszerelési, vízvezeték-szerelési vagy csatornázási bajában. Ez mind a Műszaki Osztályra tartozik. Ha írógépe vagy számológépe, egyéb műszere romlott el, a Műszaki Osztályon dolgozó gondnokhoz kell fordulnia, aki majd leviteti javíttatásra.

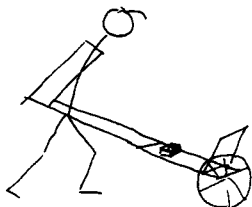
ANYAGBESZERZÉS, RAKTÁR

A munkához folyamatosan szükséges holmi /papír, írószer, mosószer, stb./ állandóan van raktáron, s a kiírókönyvvel vehető ki. Különlegesebb anyag vagy műszer beérkezéséről értesítik a megrendelőt. Ha valahol saját maga akar vásárolni, beszélje meg az Anyagbeszerzési Csoport vezetőjével, s kérjen csekket vagy készpénzt.

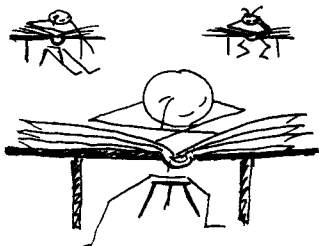
Bár az anyagbeszerzők és a raktárosok munkája szorosan kapcsolódik egymáshoz, mégse lepje meg, hogy egy helyütt dolgoznak, a XXIII. épületben. Ez azon elhelyezési hibáink egyike, amelyek véletlenül segítik a munkát. Reméljük, nem küszöbölik ki gyorsabban, mint az egyéb hibákat...

SZÁLLÍTÁS

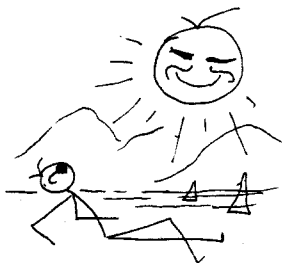
Az intézeten belüli szállítás a raktárvezetőhöz tartozik, mivel leginkább a raktárból szállítanak anyagot, gázt, cseppfolyós levegőt, stb. A külső szállításal a szállítási csoport foglalkozik, nyomtatványon benyújtott megrendelésre.

KÖNYVTÁR ÉS EGYEBEK

Anyagon, berendezésen kívül, "néha" még más is kell: könyv, folyóirat. Új könyvet, folyóiratot beszereztetni, régieket kölcsönözni a könyvtárban, fordítást, gépeltetést, fényképeztetést, sokszorosítást, gyorsmásolat-készítetést, fénymásoltatást, könyvkötötést megrendelni a tájékoztatási csoportnál lehet. Ugyanitt őrzik és kezelik a vetítógépeket is.

A SZABADSÁG

Régen várt szabadságát nálunk sokféle-
képpen eltöltheti. Kezdjük a szokásos-
sal: el akar menni üdülni, családotól.
A következő lehetőségek közt válogathat:

1. szakszervezeti üdülőbe való be-
utalás /ennek igen kicsi a való-
színűsége, mert kevés beutalót
kapunk/;
2. akadémiai üdülőbe való beutalás
/ennek valamivel nagyobb a va-
lószerűsége/;
3. az intézet által bérelt üdülőkbe való beutalás /jelen-
leg Siófokon, Harkányban és Miskolctapolcán bérlünk
szobákat/;
4. IBUSZ-szobában való üdülés az országban bárhol. A
kedvezmény itt abban áll, hogy a szoba béréhez dol-
gozóinknak 600 Ft, hozzátartozójának 500 Ft értékű utal-
ványt adunk. Ez a "bon" étkezésre nem használható.

E lehetőségek majdnem évenkénti üdülést tesznek lehetővé,
főidényben kétévenként. A társadalmi munkában jeleskedők
viszont minden évben főidényben üdülni, ha egyébként kap-
nak beutalót. Ne ezért végezze, de ha végzi, megérdemli. Más-
ra ugysem számíthat...

Folytassuk a kisebb lélegzetű üdüléssel.

Mondjuk, a hét végét akarja kellemesen eltölteni. A KFKI szán-
tói kempingjében néhány sátor és sátorhely várja. A Római
parton pedig szobákat és kétpárevezős kiel boatokat bérlünk.
Mindez ügyben forduljon a szakszervezeti irodához vagy a szak-
szervezet üdülési felelőségéhez.

Hazai vagy külföldi kirándulásra is számíthat, sőt, csereüdü-
lésre is. Figyelje ujságunkat, az "Izotópot"! Ha megjelenik,
egészen érdekes híreket is találhat benne. Ha meg nem jelenik
meg, ugyanezeket a híreket előbb tudhatja meg a folyosón ...
a lap is onnan szedi.

II.

AZ INTÉZET TÖRTÉNETE

A Magyar Tudományos Akadémiának 1976-ban 37 kutatóintézete, 4 kutatólaboratóriuma és 21 kutatócsoportja, illetve munkaközössége volt. Ezek sorában intézetünk létszám szerint /kb. 400/ a KFKI, a Szegedi Biológiai Központ, a Számítástechnikai és Automatizálási Kutatóintézet és a Központi Kémiai Kutatóintézet után az ötödik, bevétele szerint pedig /kb. 75 millió/ a KFKI és a Számítástechnikai és Automatizálási Kutatóintézet mögött a harmadik.

*

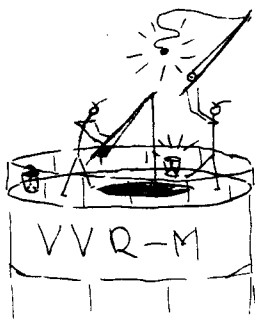
Első igazgatóunktól, Tétényi Páltól tudjuk, hogy 1959 júniusában vagy júliusában határozta el az Országos Atomenergia Bizottság az intézet létrehozását, s hogy őt nevezték ki igazgatónak. Ezt mindenki elhitte neki, bár az alapító iratot emberi szem azóta sem látta.

Az ujonnan alapított intézet, létezésének első hónapjaiban, alig néhány emberből állt, és az Országos Onkológiai Intézet egyik épületének néhány helyiségébe költözött be. Hogyan került oda?

Ugy mesélik, hogy az Atomenergia Bizottság korábban létrehozott ún. izotópelosztó csoportjának egyetlen sugárfizikusa, /aki most Veres Árpád néven igazgatónk/ egyszer éppen az Onkológián mérte a Szovjetunióból érkezett izotópokat. /Akkoriban lehetőleg az igénylőnél mérték ki a kívánt mennyiséget./ Munkája végeztével megkérte az ott dolgozókat, hádd hagyhassa ott, a folyosón, az izotópot, hádd ne kelljen éjszakára az egyébként megszokott helyre, lakásának ... hát igen!, abba a legfélreesőbb kis helyiségébe hazavinnie /mert ugye távolságvédelem már akkor is volt/. Azok, mit sem sejtve, bele is egyeztek. Honnan is tudhatták volna, hogy azt a kis izotópot tiz évig nem tudják kitenni!

A néhány szoba természetesen hamar szűknek bizonyult egy olyan intézet számára, amelynek azóta is lényegében változatlan feladataul a radioaktív izotópok termelését, elosztását, felhasználásának elterjesztését tüzték ki. Eleinte a Szovjetunióból érkező izotópszállítmányokat osztottuk szét az igénylőknek /akkor, az elterjesztés érdekében, még ingyenesen/, elsősorban kórházaknak, anyagvizsgáló laboratóriumoknak. Ennek során az alkalmazást megkönnyítő alakra /folyadék, szilárd korong, gyöngy, huzal, stb./ kellett őket hoznunk; később különféle vegyületekbe kellett őket beépítenünk. Mindehhez Magyarországon még ismeretlen eljárásokra és eszközökre volt szükség. Érthető tehát, hogy az intézettel szinte egyidőben tudományos kutatás is kezdődött.

Az intézet létrehozása nem véletlenül esett egybe az első magyar atomreaktor üzembehelyezésével. A MTA Központi Fizikai Kutatóintézetében 1959 őszén megindult reaktor volt /és ténylegesen ma is/ az egyetlen lehetőség arra, hogy radioaktív izotópokat itthon is előállíthassunk. Miért van erre szükség?

A radioaktív, vagyis sugárzó izotópok sugárzóképesége idővel csökken. A hosszabb élettartamúak inkább sugárforrásoknak alkalmasak /nőgyógyászati, onkológiai, ipari besugárzáshoz/, a rövidebb élettartamúak pedig arra, hogy a betegek szervezetébe nyomozzanak vagy gyógyítsanak, ipari folyamatokban vegyenek részt, és így "jelezzék" pl. a folyadékok áramlását, hiszen sugárzásukkal csak rövid ideig terhelik a szervezetet

vagy a környezetet. Rövid /néhány napos vagy órás/ élettartamu radioaktív izotópot még repülőgéppel sem lehetne úgy behozni az országba, hogy még felhasználható erősségű sugárzást adjon. Ezért elsősorban a rövidebb élettartamúakat állítottuk és állítjuk elő itthon.

A KFKI Magkémiai Osztálya a reaktor megindulása után azonnal nekilátott, hogy a legfontosabb radioaktív izotópok reaktorban való előállításának technológiáját kidolgozza. Ez a kutatás és termelés azonban rövid időn belül, 1961-ig, áthelyeződött az Izotóp Intézetbe. A KFKI-val való szoros kapcsolat továbbra is megmaradt, s ma már nemcsak a reaktor az, amely szükségképpen összeköt bennünket, hanem a munka során kialakult hivatalos és baráti szálak is, így a víz- és villanyvezetékek.

Az első, ideiglenes izotóplaboratóriumoknak is a KFKI adott szállást. 1963-ra már az egész akkori intézet - egyetlen osztálya kivételével - felköltözhetett Csillebércre, s a kezdet nehézségein túljutva, rendszeressé vált a hazai izotópelőállítás. Az alkalmazás széles skáláján kezdtünk propagandát. Sok helyen vállaltunk bemutatónak szánt vizsgálatot, hogy a tudományos, ipari, mezőgazdasági, orvosi szakemberek megismerkedhessenek ezzel a páratlan eljárással: a radioaktív izotópok sugárzásának sokféle felhasználásával.

Ekkor már készült, szovjet konzultációra támaszkodva, a végleges izotópelőállító laboratórium terve. Az épületben 1966 tavaszán kezdődhetett meg a munka; ezt követte két év múlva Közép-Európa akkor legnagyobb aktivitású gamma-besugárzó berendezésének üzembehelyezése. Végül az utóbbi néhány évben fejeztük be két kétemeletes épület és egy pavillon építését. Felköltözhetett Csillebércre az Onkológián maradt utolsó izotópos mohikán, a Nukleáris Elektronikus Osztály is.

1967-ben akadémiai intézetté váltunk. Ennek egyik legnagyobb előnye az lett, hogy az előző korszak erős központi irányítása után magunknak kellett megtalálnunk azokat az elveket és gyakorlati érvényesítésük lehetőségeit, amelyek az egész izotópkutatás és -alkalmazás vezérfonalát képezhették. Az akadémia maga is átszervezés alatt állt, és az intézet munkaköre is szokatlanul széles volt ahhoz, hogy hagyományos akadémiai kutatóhelyként kezelhessék.

Az Izotóp Intézetben ugyanis az alapkutatástól a kereskedelemig, a Vidám Szinpad szellőzésének vizsgálatától a szántóföldek öntözéséig minden elképzelhető ágazat problémáival kellett és kell foglalkoznunk. Ez abból adódik, hogy - mint igazgatóhelyettesünk, Földiák Gábor örökbecsű mondása tartja -, az izotópkutatás és -alkalmazás nem öncél, hanem sokszor a leggazdaságosabb, néha az egyetlen eszköz bizonyos problémák vizsgálatára.

Az új gazdasági mechanizmus előidézte gazdasági ösztönzők érvényesítése, majd a tudományos eredmények lehető közvetlen hasznosításának népgazdasági igénye általánosságban ugyan jól megfogalmazható feladat, de konkrét megvalósítása, "izotópos nyelvre" lefordítva, számunkra is ismeretlen és szokatlan munkát jelentett. A még 1963-ban felállított Izotópkalkalmazási Titkárság, majd utóda, az 1969-ben megalakított /és azóta feloszlott/ Tudományos Szolgáltató Iroda először a vállalatokat kereste föl, majd iparági célprogramokat dolgozott ki, amelyeket az illetékes minisztériumokkal kötött szerződések alapján hajtottunk végre.

Az intézet e feladatokat jelenleg két főosztályra, tíz osztályra és néhány önálló részlegre tagozódva hajtja végre. Ezek: az izotópkémiai főosztály /a szervetlen kémiai osztály és a szerves kémiai osztály/ a fizikai kémiai, a fizikai, a technológiai, a nukleáris elektronikai, a radiológiai tervező osztály, a gazdasági, az izotópforgalmi osztály és a minőségellenőrző önálló csoport, az Ellátási Főosztály /a műszaki osztály, a központi mechanikai műhely, az anyagbeszerzési és a szállítási csoport és a raktár/.

Ez ma kb. 400 főt számláló együttes létszámához képest igen szerteágazó tevékenységet folytat.

A szervetlen kémiai osztály állítja elő a radioaktív izotóp-készítményeket, sugárforrásokat. Itt találhatóak azok a készülékek, amelyek a köztudatban sajátosan "izotóposak"; a manipulátorok, a vastag betonfal mögötti fülkék. Itt csomagolnak, s innen szállítanak az ország különféle helyeire.

A szerves kémikusok radioaktív szerves vegyületeket állítanak elő tudományos kutatás céljára, s ezekkel pl. növényvédő szerek hatását tanulmányozzák. Napjainkban mind nagyobb jelentőségű a prosztaglandinok izotópos változatának előállítása is.

A technológiai osztályon az izotópok gyakorlati felhasználása folyik. Ipari folyamatokat követnek velük nyomon, s így állapítják meg, pl. zárt tartályban vagy szennyvizzisztító telepen mozgó anyag áramlásának sebességét, szellőztető rendszerben a levegő áramlását, mozgó gépalkatrész kopásának finom részleteit. Itt készült el az a készülék is, amellyel a Barátság kőolajvezeték hegesztési varratait ellenőrizték kint, a terepen, izotóppal átvilágítva ezeket a varratokat. Az osztály eljárást dolgozott ki folyékony radioaktív szennyvíz bepárlására és megszilárdítására is, és ezt a Paksi Atomerőműnél fogják hasznosítani.

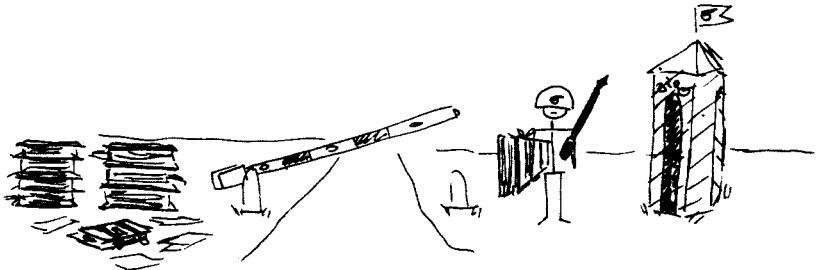

A nukleáris elektronikai osztály mérnökei izotópos műszereket terveznek, építenek és szerelnek föl az iparban, bányászatban, a mezőgazdaságban. Intézeti műszerek jelzik pl. a Gagarin Hőerőmű széntárolóinak teltségét, válogatják a selejtes gázpalackot a Csepeli Vas- és Fémművekben, mérik a talajban levő öntözővíz mennyiségét a szántóföldön, állapítják meg a szénfronton a fejtendő szén hamutartalmát, stb.

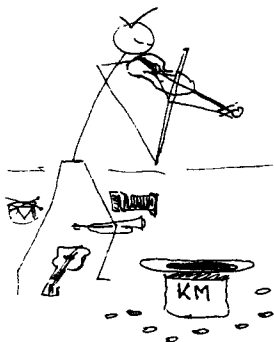
A fizikai kémiai osztályon a kémiai reakciókat gyorsító vagy éppen elősegítő ún. katalizátorokkal és a sugárzás hatására bekövetkező kémiai változásokkal foglalkozó kutatók olyan elméleti kérdéseket feszegetnek, amelyeknek nagyon is gyakorlati következménye a kőolajfeldolgozás tökéletesítése lehet. A nagy besugárzó berendezés pedig, a kutatás szünetében, rendszerre kötszert sterilizál, zöldségek csirázását, tárolás alatti romlását gátolja besugárzással. E gyakorlati munka során gyűlt föl az a sok tapasztalat, amely révén szakembereink jelentős szerepet vállalhattak pl. a Medicor Művek Debreceni Orvosi Műszergyárában épített, nagy, sugárzásos sterilizáló üzem technológiájának kidolgozásában, megindításában is.

A fizikusok az atommag különleges állapotát, az ún. izomérállapotot használják föl arra, hogy egyrészt kísérleti adatokat szolgáltatassanak magfizikai elméletekhez, másrészt, hogy módszerként használják nagy aktivitású sugárforrások aktivitásának vagy anyagok összetételének pontos meghatározására. Ők foglalkoznak az izotóppal dolgozó létesítmények környezet-szennyező hatásának mérésével, a sugárveszélyes munkát végzők által kapott sugáradag meghatározásával, s az ehhez szükséges, mind pontosabb módszerek kidolgozásával is.

Az intézet ezen felül hatóság is: felelős a Magyarországon levő sugárzó anyagok nyilvántartásáért. Minden egyes izotópszállítmányról tudjuk, mikor és hová került. Ugyancsak az intézet tartja nyilván az országban levő azon nukleáris anyagokat, amelyeket a nukleáris fegyverek elterjedésének megakadályozásáról szóló nemzetközi szerződés ír elő.

MIBŐL ÉLÜNK?

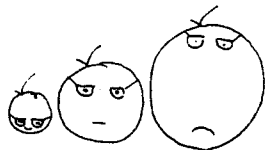
Intézetünk akadémiai intézet, fenntartásának költségeit - részben - a Magyar Tudományos Akadémia adja, központilag. Ezt a pénzt nevezzük költségvetési támogatásnak. Ez biztosítja azon kutatási témáink pénzelését, amelyeket az Akadémiának benyújtott tudományos terv szerint kutatunk.

Ezen felül közvetlen kapcsolatban állunk vállalatokkal, intézményekkel, s részükre bizonyos témában tudományos vagy gyakorlati feladatokat oldunk meg. Ezért szerződésben rögzített összeget fizetnek, s ezt a pénzt nevezzük külső megbízási pénznek, röviden, KM-nek.

A KM összege ma már háromszorosán meghaladja a költségvetési támogatást. Munkatársaink jó része a fizetését is ebből kapja. A KM-ből képzett nyereség egy részét osztjuk ki jutalomként, hasonlóan a vállalati nyereségrészesedéshez. Az elosztás szabályai időnként módosulnak, de nem a szabályokat, hanem a pénzt szoktuk számolni.

A költségvetési és a KM-finanszírozású témák szövevénye megköveteli, hogy lehetőleg pontosan tudjuk, melyik témára, milyen célra mennyi pénzt fordítunk. Ezt segíti - elsősorban a pénzügyi emberek számára - a kódszámrendszer. Legyen bár hat vagy kilenc jegyű, higgye el, hogy okos dolog.

A TUDOMÁNY BERKEI

Tudományos dolgozónak nevezzük a tudományos gyakornokot, segédmunkatársat, munkatársat, főmunkatársat és tanácsadót.

A tudományos gyakornok kétéves szerződéssel dolgozik nálunk. Ha beválik, és a felvételére van mód, azaz kutatásra alkalmasnak találják, és leteszi a nyelvizsgáját, tudományos segédmunkatárssá

nevezik ki; egyébként tudományos ügyintézővé. A segédmunkatársból idővel tudományos munkatárs, majd - kandidátusi fokozat megszerzése után - tudományos főmunkatárs válhat. Tudományos tanácsadóvá általában a tudományok doktorát nevezik ki.

A tudományos dolgozónak e létra mind nagyobb követelményeket jelent. Eleinte az önképzés, a kutatásba való beletanulás a feladata, majd mind önállóbb és mind nagyobb területen kell megmutatnia, mit tud. Politikailag is tovább kell magát képeznie, mivel magasabb szintű tudományos tervek, javaslatok, vélemények csak olyanoktól várhatók, akik tovább látnak a laborablaknál. Ezeket a követelményeket a Tudománypolitikai Bizottság 1/1976 sz. határozata /Akadémiai Közlöny, 1976/6/ és a 8/1976 /A.K.11/MTA-F számú főtitkári utasítás írja le részletesen.

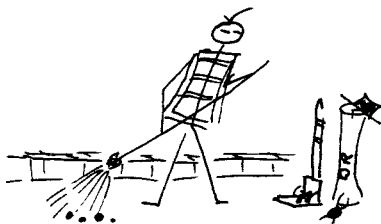
A tudományos osztályvezetők, főosztályvezetők általában a tudományos főmunkatársak közül, az igazgatóhelyettesek és igazgatók a tanácsadók közül kerülnek ki, 3-5 évre szóló megbízás alapján. Ezért erre az időre pótlékot kapnak.

A tudományos közéletben hazánkban négy un. tudományos fokozat létezik: a tudományok kandidátusa, a tudományok doktora /"nagy doktor"/, az Akadémia levelező tagja, és az Akadémia rendes tagja fokozat. Az első kettőt értekezés megvédésével a Tudományos Minősítő Bizottság adományozza, az utóbbi kettőt az Akadémia testülete választja a tudományok doktorai közül.

Az egyetemi doktori címet /"kis doktor"/ az egyetemek adományozzák értekezés megvédése után. A kandidátusi értekezést elfogadják "kisdoktori" értekezésnek, így a kandidátus szinte automatikusan megkaphatja a neve elé járó "dr"-t is.

Bizonyos témákban azzal segítik a fiatal kutatót kandidátusi értekezésének elkészítésében, hogy 3-4 évre felszabadítják rendes munkája alól. Ezek az ösztöndíjas vagy levelező as-

piránsok. Azokat a fiatal, frissen végzett szakembereket pedig, akik egyetemi doktori értekezésüket készítik ösztöndíjjal, doktorandusoknak vagy "végzés utániaknak" /posztgraduálisoknak/ nevezzük. A posztgradok általában két évig dolgoznak nálunk, majd állást keresnek abban a reményben, hogy ez "dr"-rel könnyebb, mint anélkül.

AZ ÖN OSZTÁLYVEZETŐJE:

CSOPORTVEZETŐJE:

SZAKSZERVEZETI

BIZALMIJA:

MUNKAVÉDELMI

FELELŐSE:

SUGÁRVÉDELMI

FELELŐSE:

TÁRGYMUTATÓ

Anyagbeszerzés	12	Másolás	12
Aspiráns	21	Megrendelés műhelynek	11
Baleset	9	Munkaidő	5
Behozatal, saját holmi	6	Műhely	11
növény	7	Műszerjavíttatás	11
Belépés	6	Napközi tábor	6
Belépési engedély	6	Növény behozatala és	
Belépő	6	kivitele	7
Betegállomány	8	Nukleáris elektronikai	
Büfé	7,8	osztály	18
Csónakkölcsönzés	13	Nyomjelzés	15
Csusztatás	7	Orvosi ellátás	8
Doktori fokozat	21	laboratóriumi	
Ebédidő	8	vizsgálat	8
Étkezés	7	Parkolási engedély	7
Fényképeztetés	12	Posztgraduális	22
Fénymásoltatás	12	Publikálás	10,11
Fizikai Osztály	19	Raktár	12
Fizikai kémiai		Radioaktív izotóp	15
osztály	19	Sokszorosítottatás	12
Fogorvos	8	Szabadság	5,13
Folyóirat	12	Szállítás	12
Fordíttatás	12	Szerves kémiai osztály	18
Gépetetés	12	Szervetlen kémiai osztály	18
Gépészeti tanács	11	Tanácsadó	21
Gyorsmásolás	12	Technológiai osztály	18
Irógép-javíttatás	11	Telefonálás	9,10
Izotóp	15	Telex	10
Jelenléti iv	7	Tudományos dolgozó	20
Jogosítvány meghosz-		gyakornok	20
szabítása	8	főmunkatárs	21
Kandidátusi fokozat	21	segédmunkatárs	20
Kemping	13	ügyintéző	21
Kiíró könyv	12	Üdülés	13
Kirándulás	13	Vásárlás csekkre	12
Kiviteli engedély	7	készpénzért	12
KM	20	Vetítőgép	12
Kódszám	20	Villanyszerelés	11
Költségvetés	20	Vizvezetékszerelés	11
Könyvköttetés	12		
Könyvtár	12		
Követelmények	21		
Közlekedés	5		

AZ INTÉZET ÉS A KFKI VÁZLATOS TÉRKÉPE

